

Promluva (vyslovení)

Pod ‚promluvou‘ rozumím slovní vyjádření v nějakém jazyce. Zvnějšku hleděno (či slyšeno) je z takové promluvy vidět (nebo slyšet) jen skupinu či sérii písmen (nebo zvuků, hlásek). Už to, že skupina hlásek je rozpoznána jako napsané slovo nebo napsaná věta, znamená, že fakticitu (objektivost) interpretujeme jako něco, co má nějaký smysl (který ovšem předmětně není „dán“). To znamená, že už to, že skupině hlásek nebo písmen rozumíme jako slovu či slovům, nutně předchází rozpoznání jejich významu; to s sebou nese zajisté i možnost omylu, ale i tvořivého přeznačení apod. Tak např. můžeme mít před sebou několik zapsaných slov v cizím, nám neznámém jazyce, jejichž významu („obsahu“) nerozumíme, ale přesto se můžeme (více či méně oprávněně) domnívat, že jde o slova resp. o slovní vyjádření nějaké myšlenky resp. nějakého myšleného obsahu. Přesto se může posléze ukázat, že o žádné slovo (žádná slova) vlastně nešlo. Právě proto, že se se slovy můžeme setkat jen jako se skupinou hlásek nebo písmen, tj. nějakých znaků nebo dějů, může se stát, že ona skupina zvuků nebo znaků vznikla více méně nahodile resp. bez úmyslu tím něco vyjádřit. Když to ovšem vezmeme z druhé (opačné) strany může vzniknout situace, že někdo skutečně (a to znamená úmyslně) něco chtěl sdělit nebo oznámit, ale my k tomu vlastně nemáme přímý přístup, nýbrž máme před sebou jen ty znaky nebo zvuky. Navzdory všem těmto okolnostem a de facto potížím je užití hlasité nebo psané promluvy něčím vysoce užitečným a pro lidské společnosti vlastně nepostradatelným. Vysoce důležité je přitom vytvoření a dodržování nezbytných konvencí v určitém okruhu lidí (což může na jedné straně vzájemné dorozumění usnadňovat, ale na druhé straně se může stát i prostředkem záměrných klamů a úmyslného matení druhých lidí.

(Písek, 160903-1.)